PORADNIK ANTYKORUPCYJNY
dla pracowników i kontrahentów
spółek Grupy Kapitałowej ORLEN

POLITYKA PRZECIWDZIAŁANIA KORUPCJI I NADUŻYCIOM

DLACZEGO WARTO PRZECIWDZIAŁAĆ KORUPCJI

- Od dobrze kierowanej organizacji oczekuje się, aby prawidłowo zarządzała ryzykiem i miała wdrożony system antykorupcyjny.
- System antykorupcyjny pomaga wypełnić obowiązki prawne i zobowiązania dotyczące uczciwości.
- Działania antykorupcyjne wspomagają organizację w uniknięciu lub ograniczeniu kosztów związanych ze zdarzeniem korupcyjnym.
- System antykorupcyjny ORLEN S.A. promuje zaufanie do uzgodnień biznesowych oraz wzmacnia reputację.
- Stosowanie się do zasad postępowania antykorupcyjnego pomaga pracownikom uniknąć odpowiedzialności karnej i dyscyplinarnej.
- Każda spółka, w której wdrożony został skuteczny system antykorupcyjny, jako podmiot zbiorowy, może uniknąć odpowiedzialności za korupcję lub odpowiedzialność będzie zminimalizowana, gdy przestępstwa korupcji dopuści się jej pracownik lub osoba uprawniona do jej reprezentowania.

Korupcja to działanie polegające na udzielaniu, przyjmowaniu lub składaniu propozycji udzielenia i przyjmowania nienależnych korzyści, w zamian za określone zachowanie osób uprawnionych do podejmowania decyzji administracyjnych, politycznych oraz gospodarczych zarówno w przestrzeni publicznej, jak i w obszarze prywatnego sektora gospodarczego.

Szkodliwość korupcji:

- powoduje wiele poważnych społecznych, moralnych, ekonomicznych i politycznych skutków;
- negatywnie wpływa na dobre zarządzanie przedsiębiorstwem;
- utrudnia rozwój biznesu i równą konkurencję;
- zwiększa koszty prowadzenia biznesu;
- wprowadza niepewność w relacjach biznesowych;
- zwiększa ceny i obniża jakość wyrobów, towarów i usług;
- niszczy zaufanie i wizerunek organizacji;
- stoi w sprzeczności z uczciwym i efektywnym działaniem rynków.

System antykorupcyjny w ramach zarządzania zrównoważonym rozwojem

System antykorupcyjny to realizowany w spółkach Grupy Kapitałowej ORLEN i zarządzany centralnie przez Obszar Kontroli i Bezpieczeństwa ORLEN S.A. zespół środków, form i metod przeciwdziałania oraz wykrywania korupcji i innych nadużyć. System antykorupcyjny tworzą struktury organizacyjne w postaci sieci koordynatorów ds. antykorupcyjnych, wewnętrzne regulacje kształtujące procesy biznesowe i zaimplementowane w nich mechanizmy kontrolne mitygujące ryzyka nadużyć, a także rozwiązania techniczne służące przeciwdziałaniu nadużyciom.

Komponenty regulacyjne systemu antykorupcyjnego

- *Kodeks Etyki Grupy Kapitałowej ORLEN.*
- *Polityka przeciwdziałania korupcji i nadużyciom w Grupie Kapitałowej ORLEN* (Polityka antykorupcyjna). *Zasady Anonimowego Zgłaszania Nieprawidłowości w ORLEN S.A.* (Polityka zgłaszania naruszeń prawa). *Polityka zarządzania konfliktem interesów w Grupie Kapitałowej ORLEN.*
- *Polityka wręczania i przyjmowania upominków w Grupie Kapitałowej ORLEN* (Polityka upominkowa). Polityki i instrukcje opisujące procesy biznesowe, np.: *Instrukcja zakupowa ORLEN S.A.* czy *Kodeks postępowania dla dostawców ORLEN S.A.*

Polityka antykorupcyjna

Polityka antykorupcyjna jest oficjalnym stanowiskiem spółki w kwestii przeciwdziałania i wykrywania korupcji. Założenia polityki antykorupcyjnej upowszechniane są wśród wszystkich pracowników spółek Grupy Kapitałowej ORLEN – niezależnie od formy świadczenia pracy, reprezentantów zewnętrznych spółek, a także ich kontrahentów. W spółkach polityka antykorupcyjna stanowi część szerszych rozwiązań formalno-prawnych mających na celu zapobieganie nadużyciom i działaniom na szkodę interesów spółek Grupy Kapitałowej ORLEN.

Bądź aktywnym i odpowiedzialnym uczestnikiem zarządzania ryzykiem korupcji

Od Ciebie zależy, czy w realizowanym obszarze zadaniowym rozpoznane zostaną symptomy zachowań prowadzących do nieprawidłowości, a w konsekwencji do naruszenia procedur antykorupcyjnych. Szybkość i rzetelność postępowania w przypadku ujawnienia nieprawidłowości pomogą uniknąć pracownikom i organizacji konsekwencji prawnych i szkód wizerunkowych związanych z wystąpieniem zdarzenia korupcyjnego.

POLITYKA ZARZĄDZANIA KONFLIKTEM INTERESÓW

Konflikt interesów

Za konflikt interesów należy uznać każdą sytuację, w której bezstronność lub niezależność osób działających po stronie spółek Grupy Kapitałowej ORLEN, jest lub może być postrzegana jako zagrożona z uwagi na występowanie powiązań z podmiotami, których czynności te dotyczą.
Konflikt interesów ma miejsce, gdy osoba działająca po stronie spółek Grupy Kapitałowej ORLEN podejmuje decyzje lub świadomie prowadzi działania w sposób przynoszący lub mogący przynieść nienależną korzyść (majątkową lub osobistą) jej lub podmiotom z nią powiązanym prawnie lub faktycznie.

Rodzaje powiązań wskazujących na możliwość występowania konfliktu interesów

- Powiązania osobowe: funkcyjne i rodzinne.
- Powiązania osobowe majątkowe.
- Powiązania osobowe w związku z pracą.
- Powiązania kapitałowe.

Rodzaje konfliktu interesów zarządzanych w Grupy Kapitałowej ORLEN

Potencjalny konflikt interesów – występuje, jeśli powiązania osoby występującej w imieniu spółki Grupy Kapitałowej ORLEN mogą w przyszłości mieć negatywny wpływ na jej bezinteresowność lub bezstronność.
Rzeczywisty konflikt interesów – odnosi się do czynności osoby występującej w imieniu spółki Grupy Kapitałowej ORLEN, wykonywanych w danej chwili, jeśli w trakcie ich wykonywania osoba taka dostrzeże własne powiązanie z podmiotem, której one dotyczą, a powiązanie to świadczy o konflikcie interesów.

POLITYKA UPOMINKOWA

Wręczanie i przyjmowanie upominków jest wyrazem budowania wzajemnych relacji biznesowych, należy jednak pamiętać o podstawowych zasadach

- **Uczciwych zamiarów wręczającego**: upominek ma na celu wyłącznie budowanie lub wzmacnianie relacji biznesowych lub ukazanie uprzejmości, a wręczanie upominku nie może mieć na celu wywarcia wpływu na obdarowanego i jego obiektywizm w podejmowanych decyzjach biznesowych; wręczenie upominku nie może mieć miejsca, gdy obdarowywany uczestniczy w procesie decyzyjnym, którego beneficjentem może być wręczający upominek lub związana z nim osoba.
- **Legalizmu**: rodzaj upominku i okoliczności jego wręczenia nie naruszają dobrych obyczajów oraz krajowych, zagranicznych i międzynarodowych postanowień prawa.
- **Proporcjonalności**: wartość jednostkowa upominku mieści się w dopuszczalnym limicie oraz jest zgodna ze standardami przyjętymi w danym przypadku (upominek wręczany jest sporadycznie i ma związek z konkretną okazją) wręczenie upominku nie może nakładać na przyjmującego jakiegokolwiek zobowiązania lub stwarzać takich pozorów.
- **Transparentności**: niedozwolone jest przyjmowanie upominków, które w odczuciu przyjmującego mogą wywołać jego zakłopotanie z powodu ich wartości lub uczucie konieczności odwzajemnienia gestu lub chęć ukrycia faktu otrzymania takich upominków przed przełożonym i współpracownikami.

Prawidłowo klasyfikuj upominki

- Upominki, których wręczanie i przyjmowanie jest **dozwolone** bez konieczności uzyskania zgody mają wartość do kwoty 200 zł brutto.
- **warunkowo dozwolone** to upominki zatwierdzone w trybie określonym w polityce upominkowej.
- **Niedozwolone**:
  - gdy upominek wyrażony jest w formie pieniężnej lub ekwiwalentu,
  - gdy przyjęcie upominku jest niezgodne z postanowieniami prawa w kraju rejestracji spółki Grupy Kapitałowej ORLEN i wewnętrznymi regulacjami spółki,
  - gdy upominek jest niestosowny,
  - gdy okoliczności przyjęcia upominku wskazują na oczekiwanie odwzajemnienia przez naruszenie prawa,
  - gdy wręczenie upominku może skutkować konfliktem interesów,
  - gdy wręczenie lub przyjęcie upominku jest uzależnione od wartości lub wielkości osiąganych parametrów związanych z poziomem współpracy,
  - gdy upominek wręczany jest przed nawiązaniem stosunków biznesowych,
  - gdy upominek dotyczy sytuacji, w której ma być wręczony polskim lub zagranicznym funkcjonariuszom publicznym w związku z pełnioną przez nich funkcją.

Graniczna kwota 200 zł brutto wynika z obowiązującego w Polsce prawa podatkowego.

Upominki o wartości powyżej 100 zł należy rejestrować na zasadach określonych w polityce upominkowej. Pracownik ORLEN S.A. może to zrobić za pośrednictwem dostępnego w intranecie formularza: https://rejestrkorzysci.orlen.pl/

Pamiętaj!

- Pomimo obowiązujących regulacji i procedur antykorupcyjnych zawsze istnieje ryzyko zdarzenia korupcyjnego.
- Właściwie zarządzaj informacją o symptomach wskazujących na możliwość występowania korupcji i zdarzeń niezgodnych z polityką antykorupcyjną.
- Nie masz wpływu jak zachowają się kontrahenci, klienci i inni interesariusze spółek Grupy Kapitałowej ORLEN.
- Podobnie nie masz wpływu na komunikaty, które mogą zostać przekazane przez Twoich współpracowników i przełożonych, a które mogą dotyczyć złamania procedur antykorupcyjnych.

Podnoś swoją świadomość

- Podczas rozmowy z kontrahentem lub innym interesariuszem, nie zawsze będzie mowa „wprost" o obietnicy przekazania lub o propozycji przekazania nieuprawnionej korzyści.
- Nieuczciwy rozmówca stosował będzie metody socjotechniczne, aby skrócić dystans umożliwiający nawiązanie relacji korupcyjnych.
- Kontakt z nieuczciwym rozmówcą może nastąpić w miejscu innym niż siedziba spółki, np. w czasie wolnym od pracy.
- Propozycja nieuczciwego zachowania może nastąpić w sytuacji poszukiwania kontaktu lub też być wynikiem realizowanego lub zakończonego przedsięwzięcia biznesowego, kiedy rozmówca dysponuje bezpośrednim kontaktem do Ciebie lub zna Ciebie osobiście.
- Osoba dążąca do zachowania korupcyjnego może korzystać z pomocy zaprzyjaźnionej z nią innej osoby z Twojego otoczenia w pracy.

Koordynatorzy do spraw antykorupcyjnych w spółkach Grupy Kapitałowej ORLEN

- Doradzają, gdy masz wątpliwości, a przypadek dotyczy podejmowania decyzji obarczonej ryzykiem korupcji.
- Udzielają pomocy w sytuacji zidentyfikowanego zachowania korupcyjnego.
- Pomagają w sprawach wymagających wyjaśnienia lub interpretacji określonego zachowania.
- Prowadzą diagnozę ryzyka korupcji mogącego mieć miejsce w określonej sytuacji biznesowej.

Bezzwłocznie działaj w przypadku podejrzenia zdarzenia korupcyjnego

- W przypadku rozmowy prowadzonej w kierunku zachowania korupcyjnego, przerwij rozmowę, poinformuj rozmówcę, że tego rodzaju zachowania są niezgodne z prawem i standardami postępowania w spółkach Grupy Kapitałowej ORLEN, a o zaistniałej sytuacji powiadomisz właściwą komórkę ds. bezpieczeństwa w spółce.
- Jeżeli masz wrażenie, że na spotkaniu ktoś próbuje Ciebie skorumpować, przerwij spotkanie niezależnie od tego czy odbywa się ono w miejscu pracy czy ma ono charakter prywatny. Jeżeli próba korupcji dotyczy spraw związanych z działalnością spółek Grupy Kapitałowej ORLEN – poinformuj Obszar Kontroli i Bezpieczeństwa ORLEN S.A.
- O próbie korupcji bezzwłocznie powiadom również swojego przełożonego.
- Dopóki pamiętasz przebieg zdarzenia, sporządź z jego przebiegu notatkę, a następnie przekaż ją przełożonemu oraz do właściwej komórki ds. bezpieczeństwa w spółce lub do koordynatora ds. antykorupcyjnych.

Jak zgłosić nieprawidłowość lub naruszenie prawa, w związku z działalnością spółek Grupy Kapitałowej ORLEN

Każdą sytuację, wskazującą na działanie jakiejkolwiek osoby na szkodę interesów spółek Grupy Kapitałowej ORLEN, która jednocześnie może negatywnie wpłynąć na wizerunek ORLEN S.A. – zgłoś do Obszaru Kontroli i Bezpieczeństwa ORLEN S.A.

Dyrektor Wykonawczy ds. Kontroli i Bezpieczeństwa ORLEN S.A.

ul. Chemików 7
09-411 Płock
z dopiskiem „Do rąk własnych”

Pracownicy ORLEN S.A. mogą zgłaszać naruszenia prawa za pośrednictwem dedykowanych kanałów informowania dostępnych w intranecie:

Anonimowy System Zgłaszania nieprawidłowości (ASZN) (orlen.pl)

Pamiętaj!

Jeśli nie zachodzą przesłanki negatywne (np. udział przełożonego w ocenianej sprawie) zawsze informuj swojego przełożonego o zdarzeniu korupcyjnym lub sytuacji mogącej prowadzić do korupcji.

Ochrona osób zgłaszających informację

- Spółki Grupy Kapitałowej ORLEN podejmują niezbędne środki, aby zakazać wszelkich form odwetu zarówno bezpośredniego, jak i pośredniego, wobec osób ujawniających i wskazujących informacje istotne dla bezpieczeństwa pracowników i organizacji.
- Osobom objętym ochroną zapewnia się łatwy i nieodpłatny dostęp do informacji oraz porad na temat dostępnych środków ochrony prawnej mających na celu ochronę przed odwetem.
- Spółka Grupy Kapitałowej ORLEN zapewnia osobom, których dotyczy zgłoszenie, domniemanie niewinności i prawo do obrony, w tym prawo do bycia wysłuchanym, zgodnie z odpowiednimi wewnętrznymi regulacjami.

Zastrzeżenia prawne

Niniejszy Poradnik został przygotowany przez JB Safety&Consulting oraz Obszar Kontroli i Bezpieczeństwa ORLEN S.A. na zlecenie ORLEN S.A.
Prawa autorskie do Poradnika należą wyłącznie do ORLEN S.A. Cytowanie fragmentów Poradnika, może odbywać się bez zmiany cytowanej treści i zawsze z zaznaczeniem źródła.

Płock 2024